

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye de yaşayan yaklaşık 8,5 milyon özürlü insanımızın, başta bakım, sağlık, eğitim ve istihdam gibi konular olmak üzere çok ciddi sorunları bulunmaktadır. Bu sorunlardan özellikle **“özürlülerin istihdamı”** konusu, ülkemizin kanayan yarası olmuştur. Çalışmadan, üretmeden, sadece tüketen biri olarak yaşamak, özürlü insanlarımızın kabullenemediği bir durumdur. Bu insanlarımız çalışarak aile bütçesine katkı sağlayacakken, tedavi, eğitim, bakım vs. giderleri nedeniyle, ailelerine maddi anlamda büyük yük getirdiklerini düşünmektedirler.

Özürlü istihdamının en iyi şekilde uygulanabilmesi, onların iş sahibi yapılarak gelir elde etmelerinin sağlanması maksadıyla, uluslar arası düzeyde birçok toplantılar yapılmış, bu toplantılarda alınan kararlar neticesinde; özürlülerin iş bulma ve o işte sürekliliğinin sağlanması için gerekli araç-gereç ile birlikte bireysel yardım gereksinimlerinin karşılanması gerektiği konusunda tedbirler alınması öngörülmüştür. Ülkemizde ve dünya da, özürlülerimizin sosyal boyutta dışlanmalarının önüne geçebilmenin en temel yolu olarak da, onlara iş olanaklarının sağlanması gerektiği fikri kabul edilmektedir.

Türkiye de özürlülere yönelik istihdam politikaları temelde kota/ceza yöntemine dayanmakta, kota/ceza yöntemi, özürlü istihdamı konusunda kamu ve özel sektör iş yerleri için çeşitli yasal yükümlülükleri içermektedir. 657 sayılı Kanuna göre, kamu kurum ve kuruluşları, dolu kadro sayısının yüzde 3’ü oranında özürlü memur çalıştırmakla yükümlüdürler. İşçilere ilişkin oran ise kamu ve özel sektör işyerleri açısından farklıdır. 4857 sayılı İş Kanunu’nun, 2008 tarihinde 5763 sayılı Kanun ile değiştirilen 30 uncu maddesine göre, elli veya daha fazla işçi çalıştıran özel sektöre ait iş yerlerinde en az yüzde 3, kamu iş yerlerinde ise yüzde 4 özürlü işçi çalıştırılması zorunluluğu bulunmaktadır.

Türkiye de bu yasal zorunluluklara rağmen, maalesef hem kamu, hem de özel sektöre ait iş yerlerinde, özürlü istihdam kotalarına uyulmamaktadır. Devlet Personel Başkanlığının 2009 yılı verilerine göre, kamuda istihdam edilen özürlü sayısı yaklaşık olarak 9.960, boş özürlü kadrosu ise yaklaşık 45.000 civarındadır.

Özürlü vatandaşlarımızın yaşadığı psikolojik, sosyal ve ekonomik sorunlarla baş edebilmenin ve onlara iş imkanları yaratabilmenin en önemli yolu, onlara mesleki eğitim olanaklarını en üst düzeyde sağlamaktır. Türkiye de özürlülere yönelik mesleki eğitim konusunda, istenilen düzeyde başarı elde edilemediğinden **“özürlü istihdamı”** oldukça düşük seviyelerde seyretmektedir. Türkiye İş Kurumu’nun Ekim 2009 verilerine göre halen İş aramak amacıyla Kurumda 106 bin 590 özürlü, kaydı bulunmaktadır. Kota yönteminin başarıyla yürütülebilmesi için öncelikle kamu sektörünün özürlü çalıştırma yükümlülüğünü yerine getirmesi ve özel sektöre örnek teşkil etmesi gerekmektedir. Türkiye de hem kamu, hem de özel sektörde işverenler özürlü çalıştırma konusunda oldukça isteksizdirler. Bunun en önemli nedenlerinin

başında ise, özörlölere yönelik mesleki eğitimin yetersizliğı gelmektedir. İşyerlerinin özörlölülerin yaşam şartlarına uygun olmaması ve mesleki eğitim veren kurum ve kuruluşlarla işverenler arasında yeterli iletişimin bulunmaması, özörlölülerin istihdamının önündeki diğör önemli engellerdir. Bu konuda Türkiye İş Kurumuna, büyük görevler düşmektedir. Üniversitelerin, özörlölülük alanında görevi bulunan kamu kurum ve kuruluşları ile sivil toplum örgütlerinin bir araya gelerek, özörlölü vatandaşlarımızın mesleki eğitimine yönelik projeler üretmeleri gerekmektedir. Ayrıca bu kurumların ortak hareket etmeleri sağlanarak, dağınlık yapının ortadan kaldırılması ve özörlölülerin istihdamının yaygınlaştırılmasını sağlayacak daha radikal kararların alınması gerekmektedir.

Sonuç olarak; Türkiye de **“özörlölü istihdamı”** konusu 8,5 milyon özörlölü vatandaşımız için oldukça önemli ve acil olarak çözüme kavuşturulması gereken bir meselesidir. Başta kamu kesimi olmak üzere, engelli istihdamına yönelik yaptırımların bir an önce hayata geçirilmesi gerekmektedir. Kamu kurum ve kuruluşlarının bu konularda daha duyarlı olması sağlanmalıdır.

Bu nedenlerle; **“özörlölü istihdamına”** yönelik çözüm önerilerinin tespit edilerek, gerekli önlemlerin alınması amacıyla, Anayasanın 98. ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğüünün 104. ve 105. maddeleri gereğince **“Meclis Araştırması”** açılmasını saygılarımızla arz ve teklif ederiz.

1. Muhammet Rıza YALÇINKAYA - Bartın
2. Ensar ÖĞÜT - Ardahan
3. Ali İhsan KÖKTÜRK - Zonguldak
4. Şevket KÖSE - Adıyaman
5. Gökhan DURGUN - Hatay
6. Hulusi GÜVEL - Adana
7. Tayfur SÜNER - Antalya
8. Atila EMEK - Antalya
9. Ahmet ERSİN - İzmir
10. Ali OKSAL - Mersin
11. Malik Ecdar ÖZDEMİR - Sivas
12. Vahap SEÇER - Mersin
13. Hüseyin ÜNSAL - Amasya
14. Ali KOÇAL - Zonguldak
15. Osman KAPTAN - Antalya
16. Tekin BİNGÖL - Ankara
17. İsa GÖK - Mersin
18. Abdurrezzak ERTEN - İzmir
19. Bilgin PAÇARIZ - Edirne
20. Metin ARİFAĞAOĞLU - Artvin
21. Engin ALTAY - Sinop
22. Ali Rıza ÖZTÜRK - Mersin
23. Eşref KARAİBRAHİM - Giresun
24. Nevin Gaye ERBATUR - Adana
25. Abdullah ÖZER - Bursa
26. Gürol ERGİN - Muğla
27. Erol TINASTEPE - Erzincan
28. Durdu ÖZBOLAT - Kahramanmaraş
29. Ahmet KÜÇÜK - Çanakkale
30. Mehmet Ali ÖZPOLAT - İstanbul
31. Mevlüt COŞKUNER - Isparta
32. Ramazan Kerim ÖZKAN - Burdur
33. Sacid YILDIZ - İstanbul
34. Turgut DİBEK - Kırklareli
35. Halil ÜNLÜTEPE - Afyonkarahisar
36. Abdülaziz YAZAR - Hatay
37. Ferit Mevlüt ASLANOĞLU - Malatya